

عنوان مقاله:

تحلیل داستان پیر چنگی برپایه الگوی روایی گریماس

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهشهای ادب عرفانی (گوهر گویا)، دوره 15، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

شیرزاد طایفی - دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

نصیراحمد آرین - استادیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه البیرونی، کاپیسا، افغانستان

همیلا آرین - دانشجوی کارشناسی ارشد زبان ادبیات فارسی دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

بیان مسئله: داستان پیر چنگی از جمله داستانهای جذاب مولوی در دفتر اول مثنوی است که خوانشهای متفاوتی از آن صورت گرفته و هر خوانش، یکی از ابعاد معنایی و وجوه پنهان آن را برکاویده است. در این پژوهش، به تحلیل ساختار روایی این داستان برپایه الگوی روایی گریماس پرداخته میشود. هدف اصلی، ترسیم طرح روایی و فهم موضوع اصلی داستان از راه تشخیص کارکرد و کنش است؛ ضمن اینکه به پرسشهای زیر بهگونهای مشخص پاسخ داده میشود: کارکرد اصلی این داستان که پایه طرح روایی آن را شکل میدهد، چیست؟ داستانهای ضمنی که درون این داستان آمدهاند و بهنوعی اجزای تشکیلدهنده کل نظام روایی هستند، چه مسئلهای را برای کارکرد اصلی در این داستان تقویت میکنند؟ فرض پژوهش بر این است که از میان همه کارکردهای شامل در داستان پیر چنگی، دو کارکرد میتواند کارکردهای اصلی باشد؛ این دو کارکرد، دو درونمایه اصلی را در این داستان میپروورد؛ نخست «طلب مال» که پیر چنگی با نواختن چنگ از خداوند میطلبد و دوم، «قضاوت سطحی و آگاهینداشتن از حقیقت اصلی». از میان این دو کارکرد مهم، یکی از آنها را میتوان به کمک تحلیل ارتباط معانی پنهان داستانهای ضمنی، با یکی از این دو کارکرد و ترسیم طرح پیرنگ داستان براساس الگوی روایی گریماس، هسته اصلی همه کارکردها شناخت. روش: در این پژوهش، ساختار روایی داستان پیر چنگی مثنوی برپایه الگوی روایی گریماس تحلیل میشود. یافته ها و نتایج: نتیجه پژوهش نشان میدهد که با دقت در ژرفساخت روایت و عاملهای کنشی در این داستان، کارکرد پایه «بیرونشدن پیر چنگی از مکان بسته به بیابان» برای شکلگیری درونمایه اصلی داستان، یعنی «آگاهینداشتن از حقیقت اصلی» است؛ زیرا هم زیرساخت روایی و هم داستانهای ضمنی، نظامی را برای فرمبخشیدن به این کارکرد و درونمایه شکل میدهند.

کلمات کلیدی:

پیر چنگی، مولوی، گریماس، روایت، پیرنگ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1633503>

